

Pojasnilo

Ta je podlistek iz »Berliner Tageblatt« naj bi bral tudi ta ali oni Slovenec. Vendar pozor! V njem namreč ni nič posebno zanimivega. Podlistek je zgolj majhen primer, kako piše avtor z najfinjšo kulturo, — beseda ima drug pomen, kakor se je udomačil pri nas per refas. Toda v terminologijo se nočem spuščati. Vsekakor, radovedneži so opozorjeni, komur ni za te vrste kulture, naj čita ali bere kaj drugega.

Avtor Victor Auburtin, beri Obürtén, je iz emigrantskega francoskega rodu. Njegova kri ni voda, njegov stil je francoski, čustvovanje kozmopolitično, kultura internacionalna. Auburtin je znan po kratkih novelah, zamišljenih potopisih. Pred vojno je izdal »Die Onyxschale«, preciozo. Berliner Tageblatt, povprečen nacionalno-demokratski trgovsko buržujski žurnal s Theodorom Wolffom berem je radi Auburtinovi rednih pisem iz Španije. Najbrže bo došla kdaj v knjigi. Izhajajo že več ko leto dni. Španijo sedaj poznam, kakor da sem živel več let tam, — in simpatična dežela mi je, blizu mi je, kakor da je moram biti hvaležen za dobroto. Tako se priljubi dežela, ki najde opisovalca, kakršen je Viktor Auburtin. Kdaj bo Jugoslavija deležna te dobrote, kdaj je bo odkril mednarodni stilist in jo serviral svetu, je negotovo. Hermann Bahr je nekoč napravil poizkus in odkril Dalmacijo. Ni se mu posrečilo, kajti Hermann Bahr nima niti kulture niti stila. Victor Auburtin je Francoz, čeprav je Nemec. V tem je razlika.

Torej:

«Pojasnilo.»

Mnogo pisem sem dobil v teh tednih iz Nemčije. Vprašujejo me za nasvet

radi pomladnega potovanja v Španijo. Ali naj pridejo semkaj, ali naj gredo morda zopet v Italijo? In kako je tu s cenami, in kakšen klima?

Mnogim sem odgovoril osebno. Vprašan je pa vedno več, zato treba pojasnilo dati v javnost.

Najprej pa moram pojasniti, da polemično — antitetično vprašanje »Italija ali Španija?« ni vpravičeno in da je žaljivo za obe zemlji. Španija in Italija nista kakor Wannsee ali Schlachtensee pri Berlinu, da greš na to jezero ali na ono, kar je res vseeno. Nasprotno si laglje predstavljamo ljudi, ki so Italijo vživali, a Španije kar niso mogli. Govoril sem nekoč z zelo velikim našim možem, ki je pa kar pobegnil iz Španije, kar prenesti je ni mogel. Škoda, da ne smem imenovati njegovega imena.

Takšne antipatije nahajamo baš pri finejših ljudeh, baš pri njih so mogoča razočaranja.

Kajti: Nam Nemcem je Italija v nekakšno odrešenje. Tega odrešenja nam Španija ne daje. Sveta je ura naše mladosti, ko smo se po prestani nočni vožnji zbudili v Veroni, evo nas, — te ure ne doživimo niti v Toledu niti v gričevju Granade. V Španiji mi Nemci ne bomo nikdar domači.

V Španijo ne hodi na oddih! Španija je kakor gnezdo orlov. Greš li k orlom na obisk, da si oddahneš? Španija, to je oni grad kjer je Karel Veliki spal pri Mavrinji, svoji ljubici zamorski. Seveda, v resnici Karel Veliki ni imel takšne ljubice. To je le romanca. Pa prav zato!

Španija nima Sorrenta, nima mandoln, nima makaronov. Mnogi potujejo po Italiji, ne da bi se zmenili za

cerkve ali muzeje, pa vendar pridejo na svoj račun.

V Španijo naj potuje le, kdor ima prav resen smisel za umetnost in kdor zna prisluškovati odmevu zgodovine. Prisluskuj v Zarragozzi, v katedrali, pod ogromno kupolo, ki jo je zgradil papež Benedikt XIII. Dolg gotski napis je pod kupolo, in skoraj uro je trajalo, preden sem ta napis prebral s svojim daljnogledom. Benedikt XIII. je bil papež odpadnik, cerkev ga je preklela. Izviral je iz doma velikih trubadurjev.

Cela reč, naj bi turisti bojkotirali Italijo, je nesmisel. Saj ne greš v Alhambro, da nagajaš Mussoliniju! Gospod Mussolini ima itak celi dan polno nevšečnosti in jeze, in za malenkost več ali manj že res več ne gre. Drugič bi pa s takšnim razlogom izrekel žalitev za Alhambro. Potem pa: Politika, ki je v našem življenju zares postranska stroka, nima najmanjšega stika s tem, kar si duša želi. Niti s prazničnimi urami, ki jih doživljamo, včasih.

Da sem sedaj doma v Nemčiji, gimnazijski profesor pred velikonočnimi počitnicami, bi občutil pravcato domotožje po Vatikanu v Rimu — tam je prostrani trg in fontane šumljajo noč in dan, in dvorane so širne in prijetno hladne — dabome, potoval bi v Vatikan, pa če bi se Mussolini med tem dal izbrati za papeža!

Španijo kar pusti! Mnogi hvalabogu raje ne gredo sem. Za takšne slikovite nemške Wandervogele Španija ni, prostrana je, neobljudena in pusta. Sem prihajajo le boljši elementi. Pa tudi med njimi se širi spoznanje, da ti niso neobhodno potrebne turistijske hlače, če se hočeš peljati v Španijo z brzovlakom.

S tem vestno odgovarjam na stavljena mi vprašanja. Pension stane v prav velikih hotelih v Madridu dnevno po dva funta, angleška, brez zajtrka in brez pijače. Prav lahko tudi dražje. Vendar imamo izvrstne moderne hotele, za en sam funt na dan. Na veliki teden je v Andaluziji prav neprijetna draginja. Kar se tako-le mora nakupiti... zdi se mi, da je vse to znatno dražje, kakor doma. Kadar berem v Tageblatu inserate Tietzove in Wertheimove, — to je moje najljubše čtivo, se mi zdi, da je v tem oziru Nemčija pravi paradiz! Vendar rad zaupam svojim prijateljem, in sicer nasvet, naj si dajo šivati obleko v Madridu. Obleka iz najboljega angleškega blaga deset funtov (2500 Din), in madridski krojači slove! Dobra angleška obleka je vedno najlepši spomin na potovanje.

Kdor je priden, »predela« Španijo v štirih tednih. Kdor je pridnejši, še preje. V štirih tednih obiščeš lahko vse al-kazarje, se seznaniš z mudéjarskim slogom in z Mozarabi v Toledu. Če si pa še tako »priden«, v 4 tednih ne boš imel še niti pojma, niti sledu pojma o španskem ljudstvu samem, o njegovem bistvu, o mnogostranosti njegovega srca in njegove kulture.

Martin v Španijo. Martin iz Španije, ne da bi bil razumel Goyo.

To ljudstvo je ljubeznjivo dobrodušno, v višjih in v nižjih slojih najfinjše npravi. Vendar drugačno, kakor druga ljudstva, polno vraž in raznih senc na dnu. Tajinstvene Madone vladajo tu, s solzami iz stekla in v širokih diamantnih krinolinah, vladajo v moških srcih, pri elegantnem kralju Don Alfonsu v gradu pa vse do prodajalca vrvice za čevlje. Sedaj živim že precej dolgo pri teh ljudeh, pa imam vedno občutek da

se ne srečujem z njimi in da smo si tuji. Več bi trebalo priti v dotiko s špansko damo z žensko. Žal pa ima Španka navado, da vzame k tej »dotiki« vedno svojo teto seboj. Moral bi torej več v rodbino, z vso navlako njihovih arabskih ceremonij.

Pri te priliki naj povem za ilustracijo prizor iz komedije Villarjeve: Mlada dama iz dobre rodbine se zaroči. Šest mesecev pozneje slavi svoj rojstni dan. Stariši prirede zajtrk, nanj povabijo vse svoje prijatelje in znance. Le žena ne morejo povabiti na godovanje nevestinega rojstnega dne. To bi bilo že preveč intimno.

O klimi še povem, da je Madrid 650 m nad morjem, torej nekako kakor Kranjska gora. Zato smo tu vedno prehlajeni, in pa atmosferske fenomene tu opaziš in jih vživaš v vsem njihovem sijaju. Dovolite, da vas opozorim na naš zrak. Glejte kamenitega viteza na oni palači! Vsako zrno v kamnu! Da, oko gleda jasno in pogumno v tem jasnem španskem zraku! (O. Ljubljana!)

Slavni so, kakor znano, solnčni vzhodi v Madridu. Sedaj ob času ekvinocija, gledam s svojega okna, kako vstaja solnce iz parka Buenretiro. Dve uri prej je žari nebo na mestu mestu kakor iz orientalskega stekla. V takšnih urah stopim iz svoje spalnice na teraso. Široko, jasno mesto leži pred menoj v globokem spancu. Ni žive duše, ni voza ni. Dan je že toda svetilke ob muzeju Prado še gore. Potem se v daljavi v prvih žarkih zableski visoka kupola Salezijank, zlate vrste oken stopijo v red kot legije, in nad strehami lete drobne tice, zmagoslavnemu soncu nasproti.

In sedaj gospoda, kaj prinaša mladi

Specijalna mehanična delavnica

za popravilo pisalnih, računskih, kopirnih in azimutacijskih strojev kakor tudi registriranih blagaj — Razne tipke — pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu. Tehnična znamenja

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Telefon št. 981

Telefon št. 980

Konkurs.

Bolničarska podoficirska škola u Nišu primiće 80 pitomaca 1. oktobra ove godine.

Kandidati treba da ogovaraju ovim uslovima:

- Da je podanik kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca;
- Da nije mladji od 17, a ne stariji od 21 godine;
- Da je svršio najmanje osnovnu školu;
- Da ima roditeljsko ili starašinsko odobrenje;
- Da nije ženjen.

Kandidati podnose molbu komandantu bolničarske podoficirske škole u Nišu do 15. septembra o. g., kojoj izjavljaju, da pristaju na sve propise o bolničarskoj školi.

Uslovi mogu se videti u konkursu vojnih komanda u službenem vojnom listu u Službenim novinama.

Na ovu imaju pravo i vojnici iz kadra. Prijavljeni kandidati moraju biti 25. septembra ove godine kod ove škole u Nišu.

Iz kancelarije bolničarske podoficirske škole br. 885
od 6. jula 1926 god. 5540 a

Hipotekarna banka

jugoslovanskih hranilnic

v Ljubljani

(prej Kranjska deželna banka)

izvršuje vse bančne
posle in transakcije

Sprejema vloge na hranilne knjižice
in tekoči račun proti naj-
ugodnejšemu obrestovanju

ter daje vsakovrstne kredite in predjme.
Nakup in prodaja valut in deviz.

ZAHVALA.

Ob priliki izgube našega iskreno ljubljenega soproga, papana, gospoda

Avgusta Petriča

nadoficijala Mestne hranilnice ljubljanske

se zahvaljujemo vsem, ki so nas z besedo in dejanji uverili sočutja, ker nam je nemogoče se vsakemu posrebelju zahvaliti. Najtopleje se zahvaljujemo vodstvu in uradništvu Mestne hranilnice ljubljanske, izobraževalnemu društvu za Dvorski okraj za izkazano zadnjo čast nepozabnemu pokojniku Istotako se iskreno zahvaljujemo pevskega zboru ljubljanskega Zvona za ganljivo petje, vsem številnim tovarišem, prijateljem in znancom predragemu nam pokojniku, ki so ga spremili na zadnji poti ter tudi vsem tistim, ki so darovali v znak sočustvanja in častenja blagega minulega krasne vence in cvetje. Vsem tisočera hvala!

V Ljubljani, dne 21. julija 1926.

Zalujoča obitelj Petrič-Klopčič.

Odlikovane Tovarne

E. Frette e C.
Monza
(Italia)

Tkanine Prtenine Perlo
Oprema za dom za neveste
Dobave za hotele, restavracije in zdravilišča

OBRNITI SE NA PODRUŽNICO
v TRSTU
VIA MAZZINI, 30

Pohištvo

elegantno v torini
najfinejše v kvaliteti
zmerno v ceni
priporoča

A. AMANN, Tržič,
tovarna pohištva. 70a

Stroinik za lesno industrijo

na parni pogon s e t š b e.

Izvežbani v elektriki, poznavalci benzin motorjev, eventualno soferji kot samci. Imajo prednost. Nastop tako, plača po dogovoru, stanovanje za samca na razpolago. Ponudbe z točno navedbo prejšnjih službenih mest in pačilnih zahtevkov pod P. Z. K. na uradništvu Jutra

Reform

steklenice

za konzerviranje sadja in povrtnin v vseh velikostih ter vse druge priklone in Zupandčeve knjige: Konzerviranje sadja in povrtnin ima v zalogi trdka

Lovro Petovar, Ivanjkovo
151-a Ceniški se pošljejo na zahtevo

Razpis.

Občina Črna pri Prevaljah razpisuje
dobavo strojev in pritliklin
za mlekarstvo.

Stroji morajo biti zmožni predelati dnevno najmanj 1500 l mleka.

Ponudbe z detajlnim opisom in cenami sprejema občina Črna do 30. julija 1926. 5539 a

JOS SUCHY:

Ljubljanski
tipi

Satirčno psihološki
obraz
Kart. Din 24—
Nyroča se pri
Tisnovni zadrugi
v Ljubljani,
Prešernova ulica 54

Vsem znanec in prijatelj naznanjam žalostno vest, da je umrl v deželni bolnici gospod

Franč Pleterski

trgovec v Ljubljani.

Pogreb se vrši danes, 22. t. m. ob 17-30 popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 21. julija 1926.

IVAN PLETERSKI

brat, v imenu ostalih sorodnikov.

Bres posebnega obvestila.

Kruta usoda nam je vzela najdražje. Po štirimesečnem težkem trpljenju, katero je prenašal z angelsko potrpežljivostjo, je moj ljubljani in dobri mož, oziroma naš oče, sin, brat in svak, gospod

Otmár Golob
notar v Kozjem

po dolgem, mučnem smrtnem boju, previden s tolažili sv. vere danes, 21. julija 1926 ob 7. uri v 47. letu svojega življenja v Gospodu preminul.

Zemeljski ostanki nepozabnega se blagoslove v petek ob deveti uri v Slovenjgradcu, nakar se prepeljejo v Maribor in se bo vršil pogreb ob 15. uri z glavnega kolodvora na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bode brala v soboto, ob 8. uri v frančiškanski cerkvi.

Blagega pokojnika priporočamo v spomin in prosimo tihega sožalja.

Slovenjgradec - Maribor, dne 21. julija 1926.

Irena Golob, soproga. — Otmár, Vladko, Srečko, sinovi. — Berta Golob, mati. — Joško Golob, brat. — Berta Klasinc roj. Golob, sestra. — Ruža Golob roj. Kogelnik, svakinja. — Franč Klasinc, Julius Sachs, svaka in vsi ostali sorodniki. 5541